

هشتمین خیانت امریکا به کردها

جون شوارز
ترجمه‌ی احمد سیف

یک‌شنبه شب کاخ سفید اعلام کرد که در حالی که سربازان امریکایی مستقر در سوریه قرار است به منطقه‌ی دیگری بروند، کاخ سفید به ترکیه برای اشغال بخش شمالی سوریه چراغ سبز داده است. و این سناریویی است که کردهای سوری همیشه از آن واژه داشتند. به یقین این موجب می‌شود تا ترکیه به نیروهای میلشای کردی در سوریه حمله کند - یعنی همان نیروهایی که صادقانه به امریکا در شکست دادن داعش مساعدت کرده‌اند ولی ترکیه به ناسزاواری آن‌ها را تروریست می‌داند.

دوشنبه صبح پل کروگمن، ستون‌نویس نیویورک تایمز، این پرسش را پیش کشید که چرا ترامپ این تصمیم را گرفت:

«بنابراین ترامپ به کردها خیانت کرد:

الف) چون او علایق تجارتهای در ترکیه دارد،

ب) اردوغان که یک مستبد خشن است کسی است شبیه خودش،

ج) رئیس ترامپ، ولادمیر پوتین، از ترامپ خواسته که این کار را بکند.

جالب این که هر سه این روایت‌ها کاملاً محتمل هستند»

ولی آنچه کروگمن نادیده گرفته اتفاقاً احتمالاً بهترین توضیح این قضیه است: (د) ترامپ رئیس‌جمهور امریکاست. هیچ چیز در این دنیا قطعیت ندارد به غیر از مرگ، پرداخت مالیات و این که امریکا به کردها خیانت خواهد کرد.

در طول ۱۰۰ سال گذشته امریکا حداقل هشت‌بار به کردها خیانت کرده و دلایلش هم کاملاً سراسر است و روشن است.

کردها یک گروه قومی هستند که حدود ۴۰ میلیون نفرند و در تقاطع ترکیه، سوریه، ایران و عراق زندگی می‌کنند. بسیاری از آن‌ها البته مایل‌اند تا دولت خود را داشته باشند. چهار کشوری که کردها در آن ساکن هستند البته که این چنین نمی‌خواهند.

از یک طرف، کردها ابزار کامل برای اجرای سیاست خارجی امریکا در این منطقه هستند. می‌توانیم کردها را در هر یک از این کشورها که با ما دشمن هستند مسلح کنیم

که یا برای دولت متبوع خود در دسر درست کنند یا کمک کنند به اهداف دیگرمان برسیم. از سوی دیگر ما دوست نداریم کردهایی که از آن‌ها برای این مقاصد استفاده می‌کنیم زیادی قدرتمند بشوند. اگر این‌طور بشود در آن صورت بخش‌های دیگر کردها، یعنی کردهایی که در کشورهای متحد ما زندگی می‌کنند، ممکن است روی‌شان زیاد بشود و آزادی و استقلال بخواهند.

از زمان جنگ جهانی اول به این سو، این سازوکار این گونه عمل کرده است.

۱. همانند دیگر انواع ناسیونالیسم، ناسیونالیسم کردی هم در قرن نوزدهم با رشد و گسترش روبرو شد. ولی امپراتوری عثمانی که در در طول جنگ جهانی اول متحد بخش بازنده‌ی آن بود، سقوط کرد. و این از دید کردها، آن پی‌آمدی بود که منتظرش بودند. در ۱۹۲۰ عهدنامه‌ی سورس Sèvres به‌طور کامل موجب فروپاشی امپراتوری عثمانی شد، از جمله بخشی که ترکیه‌ی امروز را دربر می‌گیرد و بخشی که برای ایجاد یک کردستان احتمالی اختصاص یافت. ولی ترک‌ها با آن مخالفت کردند و برای امریکا به اندازه‌ی کافی در دسر ایجاد شد و در نهایت امریکا از عهدنامه‌ی ۱۹۲۳ - عهدنامه‌ی لوزان - حمایت کرد. عهدنامه‌ی لوزان به انگلیس و فرانسه امکان داد کشورهای عراق و سوریه را برای منافع خود ایجاد کنند ولی برای کردها هیچ منطقه‌ی خاصی در نظر گرفته نشد. این اولین و کمترین خیانت امریکا به کردها بود. در این زمان خیانت اصلی به کردها از سوی انگلیسی‌ها انجام می‌گرفت که سلطان‌نشین کردستان در عراق را در دهه‌ی ۱۹۲۰ سرکوب کردند. چند سال بعد انگلیسی‌ها با خوشحالی به استقبال ایجاد «جمهوری آارات» کردی رفتند چون این جمهوری در سرزمین ترکیه بود. ولی اندکی بعد روشن شد که برای انگلیسی‌ها ترک‌ها از کردها مهم‌تر بودند و به همین دلیل بریتانیا اجازه داد تا ترکیه کشور تازه‌ی جمهوری آارات را منهدم کند.

این همان چیزی است که باعث شد تا امپراتوری بریتانیا را «الیون خائن» بنامند نامی که اکنون شایسته امریکا است. (الیون نامی است که در عهد عتیق به جای جزایر بریتانیا مورد استفاده قرار می‌گرفت. مترجم)

۲. پس از جنگ جهانی دوم امریکا به تدریج جای بریتانیا را در خاورمیانه به‌عنوان قدرت استعماری گرفت. ما کردها را در زمان عبدالکریم قاسم که در طول ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۳ بر عراق حکومت کرد مسلح کردیم چون قاسم دستور ما را نمی‌پذیرفت. پس آن گاه از کودتای ۱۹۶۳ حمایت کردیم که در آن نقش محدودی هم صدام حسین جوان ایفا کرد که باعث شد قاسم از قدرت برکنار شود. ما بلافاصله کمک‌مان را به کردها متوقف کردیم به‌عوض به حکومت تازه‌ی عراق ناپالم دادیم تا علیه کردها استفاده کند.

۳. در طول دهه‌ی ۱۹۷۰ حکومت عراق به منطقه‌ی نفوذ اتحاد جماهیر شوروی وارد شد. دولت نیکسون با هدایت هنری کیسینجر در توافق با ایران (که در آن موقع با حکومت شاه متحد ما بود) کردهای عراقی را مسلح کردیم. برنامه این نبود که کردها در عراق پیروز شوند چون باعث می‌شد تا کردها در ایران هم شورش کنند. هدف ضربه زدن به دولت عراق بود. ولی همان‌گونه که در یک گزارش گنگره بعداً آمد «این سیاست به درستی به مشتریان ما تفهیم نشد و آنها تشویش شدند به مبارزه ادامه بدهند. حتی در این مورد هم عملیات پنهانی ما برنامه‌ی فریبکارانه‌ای بود».

سپس به زعامت امریکا توافقی بین صدام حسین و شاه ایران امضا شد و همه‌ی کمک‌ها به کردها قطع شد. ارتش عراق به شمال کشور یورش برد و هزاران تن را قتل عام کرد و این در حالی بود که امریکا التماس‌های مظلومانه‌ی متحدان کرد ما را نادیده گرفت. وقتی از کیسینجر پرسیدند او با بی‌اعتنایی پاسخ داد «فعالیت‌های پنهانی را نباید با فعالیت‌های خیره‌ای مخلوط کرد».

۴. در دهه‌ی ۱۹۸۰ دولت عراق به‌جد وارد مرحله‌ی نسل‌کشی کردها شد و در این راستا از سلاح شیمیایی هم استفاده کرد. دولت ریگان کاملاً از استفاده‌ی صدام حسین از

گازهای سمی آگاه بود ولی چون از صدماتی که صدام به ایران می‌زد راضی و خوشحال بودند، با کوشش کنگره برای اعمال تحریم علیه عراق مخالفت کرد. مطبوعات امریکا هم نقش خود را در این جریان‌ها ایفا کردند. وقتی گزارشگر واشنگتن پست کوشید مقاله‌ای منتشر کند که شامل تصاویری از کسانی بود که با سلاح شیمیایی کشته شده بودند، سردبیرش به طعنه گفت «به ما چه؟»

۵. وقتی در طول جنگ خلیج فارس در ۱۹۹۱ امریکا عراق را بمباران کرد، جورج دبلیو بوش (پدر) آن طور که الان دیگر همگان می‌دانند خواست تا «ارتش و مردم عراق کنترل کشور را در دست بگیرند و دیکتاتور صدام حسین را برکنار کنند». هم شیعه‌ها در بخش جنوبی عراق و هم کردها در شمال این پیام را دریافت کرده و کوشیدند این چنین کنند.

بعد روشن شد که بوش به طور کامل با مردم عراق صادق نبوده است. وقتی ارتش عراق قتل عام شورشیان عراق را شروع کرد ارتش امریکا تنها نظاره‌گر باقی ماند و هیچ کاری نکرد.

چرا این چنین شد؟ توماس فریدمن ستون نویس نیویورک تایمز کوشید به این پرسش جواب بدهد. «آقای بوش هیچ گاه از شورش کردها و شیعه‌ها علیه صدام حسین و یا هرگونه نهضت دموکراسی طلبانه در عراق حمایت نکرد. چون مشت‌های آهنین صدام در اداره‌ی عراق در عین حال یک پارچگی کشور را حفظ کرده است و این موضوع به خصوص مورد خوشحالی متحدان امریکا در منطقه یعنی عربستان سعودی و ترکیه است». آن چه که امریکا می‌خواست این که ارتش عراق، نه مردم عراق کنترل را در دست بگیرند. فریدمن سپس ادامه می‌دهد «در آن صورت امریکا به بهترین نتایج خود می‌رسید یک خون‌نای نظامی با مشت‌های آهنین بدون صدام حسین البته».

۶. تصویر کردهای در حال مرگ بر صفحات تلویزیون بین‌المللی آن چنان دلخراش بود که دولت بوش ناچار شد دست به اقدام بزند. در نهایت امریکا از آن چه که انگلیسی‌ها پیشنهاد کرده بودند در حمایت از کردها در شمال عراق هم حمایت کرد.

در طول دولت کلینتون در دهه‌ی ۱۹۹۰ این کردها - یعنی کردهای عراقی - کردهای خوب بودند. چون تحت سرکوب دولت عراق قرار داشتند که دشمن ما بود در نتیجه سزاوار همدردی ما بودند. ولی چند مایل در شمال یعنی در ترکیه، کردها به حرکت در آمدند ولی باعث شدند که یکی از متحدان ما - ترکیه - ناراحت بشود، خب آنها کردهای بد بودند. امریکا به ترکیه سلاح‌های فراوانی داد که با اطلاع امریکا علیه کردها مورد استفاده قرار گرفت و ده‌ها هزار تن از کردها قتل عام شدند و هزارها روستا هم ویران شد.

۷. قبل از اشغال عراق در ۲۰۰۳ ناظرانی چون کریستوفر هیچینز موافق اشغال بودند چون معتقد بود که باید به کردها کمک کنیم. به عکس افشاگر اسناد پنتاگون دانیل الزبرگ ولی هم زمان با آغاز جنگ با عراق در مصاحبه با ویلیام کریستول نومحافظه کار به این نکات اشاره دارد.

الزبرگ: کردها دلایل زیادی دارند که همانند آن‌چه که در گذشته اتفاق افتاد، امریکا بازهم به آنها خیانت خواهد کرد. دورنمای دعوت از ترکیه برای مشارکت در این جنگ... برای کردها نگران کننده است.

کریستول: من با خیانت به کردها مخالفم. به یقین نکته‌ی شما این نیست که چون در گذشته به آن‌ها خیانت کرده‌ایم، این بار هم باید به آن‌ها خیانت کنیم.

الزبرگ: نه این که ما باید خیانت کنیم. بلکه خیانت می‌کنیم.

کریستول: ما خیانت نخواهیم کرد. ما خیانت نخواهیم کرد.

ناگفته روشن است که حق با الزبرگ بود. استقلال کردها پس از جنگ با عراق، باعث شد ترکیه بسیار عصبی بشود. در ۲۰۰۷ امریکا به ترکیه اجازه داد بمباران سنگینی علیه

مواضع کردها در داخل عراق در پیش بگیرد. جالب این که در این موقع مجله‌ی کریستول یعنی «ویکلی استاندارد» اعلام کرد که این خیانت «دقیقاً همان چیزی است که امریکا باید انجام بدهد».

با تایید ترامپ برای یک قتل عام دیگر از کردها، امریکا هشتمین خیانت خود به کردها را آغاز کرده است. هرچه بتوان درباره‌ی فعالیت‌های امریکا گفت یک نکته تردیدبردار نیست ما در کارهای مان خیلی همخوان عمل می‌کنیم.

کردها یک ضرب‌المثل قدیمی دارند «ما به غیر از کوه‌ها دوستی نداریم». بیش از همیشه باید گفت که بعید است این ضرب‌المثل حقیقت نداشته باشد.

پیوند با منبع اصلی:

[U.S. Betrays Kurds for the Eighth Time](#)